

2025/925

19.5.2025 г.

РЕГЛАМЕНТ (ЕС) 2025/925 НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА

от 7 май 2025 година

относно инструмент за развитие и растеж на граничните региони (BRIDGEforEU)

ЕВРОПЕЙСКИЯТ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взеха предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 175, трета алинея от него,

като взеха предвид предложението на Европейската комисия,

след предаване на проекта на законодателния акт на националните парламенти,

като взеха предвид становищата на Европейския икономически и социален комитет ⁽¹⁾,

като взеха предвид становищата на Комитета на регионите ⁽²⁾,

в съответствие с обикновената законодателна процедура ⁽³⁾,

като имат предвид, че:

- (1) За да се постигнат целите, посочени в член 174 от Договора за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС), в член 175, трета алинея от ДФЕС се предвижда възможността за одобряване на специфични действия извън рамките на фондовете, посочени в член 175, първа алинея от ДФЕС. Освен това териториалното сътрудничество допринася за постигането на целите, посочени в член 174 от ДФЕС. Поради това е целесъобразно да се приемат мерките, необходими за подобряване на условията за изпълнение на действия за териториално сътрудничество.
- (2) В член 174, трета алинея от ДФЕС се потвърждава, че съществуват определени предизвикателства, пред които са изправени трансграничните региони, и се постановява, че Съюзът трябва да обръща специално внимание на тези региони, когато разработва и осъществява свои инициативи, които водят до укрепването на неговото икономическо, социално и териториално сближаване.
- (3) В съобщението на Комисията от 20 септември 2017 г., озаглавено „Насърчаване на растежа и сближаването в граничните региони на ЕС“, се признава постигнатият досега напредък в превръщането на тези региони от предимно периферни области в области на растеж и възможности, но също така се подчертават правните и други пречки, които продължават да съществуват в тези региони, особено пречките, свързани със здравните услуги, регулирането на пазара на труда, данъците и развитието на предприятията, както и пречките, свързани с различията в националната правна уредба и административна култура. Нито финансирането по цел „Европейско териториално сътрудничество“, осигурено по-специално в контекста на програмите по Interreg, създадени съгласно Регламент (ЕС) 2021/1059 на Европейския парламент и на Съвета ⁽⁴⁾, нито институционалната подкрепа за сътрудничеството от европейските групи за териториално сътрудничество (ЕГТС), създадени с Регламент (ЕО) № 1082/2006 на Европейския парламент и на Съвета ⁽⁵⁾ или по инициативата „b-solutions“, стартирана през 2018 г. от Комисията, са достатъчни, за да осигурят преодоляването на някои от административните и правните пречки, които възпрепятстват ефективното сътрудничество.
- (4) Има риск трансграничните региони да бъдат непропорционално засегнати по време на криза. По време на пандемията от COVID-19 отрицателното икономическо въздействие върху трансграничните региони, дължащо се на свързаните с границите мерки, предприети от държавите членки, беше повече от два пъти по-голямо от средното въздействие върху всички региони на Съюза от гледна точка на загуба на БВП. Този опит засилва необходимостта от предоставяне на средство за преодоляване на пречките от трансгранично естество.

⁽¹⁾ ОВ С 440, 6.12.2018 г., стр. 124 и ОВ С, С/2024/4060, 12.7.2024 г., ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2024/4060/oj>.

⁽²⁾ ОВ С 86, 7.3.2019 г., стр. 165 и ОВ С, С/2023/1326, 22.12.2023, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2023/1326/oj>.

⁽³⁾ Позиция на Европейския парламент от 14 февруари 2019 г. (все още непубликувана в Официален вестник) и позиция на Съвета на първо четене от 24 март 2025 г. (все още непубликувана в Официален вестник). Позиция на Европейския парламент от 6 май 2025 година (все още непубликувана в Официален вестник).

⁽⁴⁾ Регламент (ЕС) 2021/1059 на Европейския парламент и на Съвета от 24 юни 2021 г. относно специалните разпоредби за цел „Европейско териториално сътрудничество“ (Interreg), подкрепяна от Европейския фонд за регионално развитие и инструменти за външно финансиране (ОВ L 231, 30.6.2021 г., стр. 94, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1059/oj>).

⁽⁵⁾ Регламент (ЕО) № 1082/2006 на Европейския парламент и на Съвета от 5 юли 2006 г. относно Европейската група за териториално сътрудничество (ЕГТС) (ОВ L 210, 31.7.2006 г., стр. 19, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2006/1082/oj>).

- (5) За държавите членки е трудно да се справят сами с пречките и различията от правно или административно естество, които възникват по вътрешните граници на Съюза и потенциално подкопават трансграничното взаимодействие и развитието на трансграничните региони. Следователно намирането на начин за преодоляване на тези пречки следва да бъде улеснено чрез изпробването на ясна и всеобхватна рамка на равнището на Съюза, която да позволява на държавите членки да си сътрудничат и да координират усилията си. Използването от държавите членки на рамката, създадена с настоящия регламент, следва да бъде на доброволна основа.
- (6) Когато държавите членки решат да използват тази рамка, те следва да бъдат обвързани от общи стандарти.
- (7) В оценката на данните от периода 2014—2019 г., съдържаща се в съответното проучване за оценка на европейската добавена стойност, осъществено от Службата на ЕП за парламентарни изследвания, бе установено, че преодоляването на пречките от трансгранично естество би довело до значителни ползи за граничните региони от ниво NUTS 3 и за икономиката на целия Съюз. По-конкретно ползата от преодоляването на всички правни и административни пречки, изразена като общ размер на brutната добавена стойност (БДС), би се равнявала на приблизително 457 милиарда евро на година, което представлява 3,8 % от общия размер на БДС на ЕС за 2019 г. Ползата от преодоляване на 20 % от пречките от трансгранично естество за всички гранични региони, изразена като общ размер на БДС, би се равнявала на 123 милиарда евро на година, което представлява приблизително 1 % от общия размер на БДС на ЕС за 2019 г., а в сферата на заетостта тя би се изразила в 1 милион работни места, което представлява приблизително 0,5 % от общата заетост на равнището на Съюза.
- (8) Въпреки че в някои региони на Съюза вече съществуват няколко правни инструмента за преодоляване на пречките от трансгранично естество на междуправителствено, национално, регионално и местно равнище, те не обхващат всички гранични региони на Съюза, нито непременно разрешават въпроси, свързани с развитието и укрепването на териториалното сближаване, по последователен начин. Настоящият регламент допълва съществуващите инструменти чрез допълнителна рамка, установена от правото на Съюза, която включва инструмента за трансгранично улесняване.
- (9) За да се улесни обработката на досиета, свързани с пречки от трансгранично естество, държавите членки, които са решили да прилагат рамката, следва да създадат едно или повече звена за трансгранична координация, обхващащи един или повече гранични региони на тези държави членки. Тези звена за трансгранична координация следва да отговарят за получаването на трансгранични досиета и за информирането на инициаторите. Звената за трансгранична координация следва да осъществяват връзка с Комисията и да подкрепят нейната координационна роля. Държавите членки следва да решат в съответствие със собствената си правна, административна и институционална рамка дали на звеното за трансгранична координация следва да бъдат възложени допълнителни задачи, като например оценката на трансгранични досиета, или тези задачи следва да се изпълняват от друг компетентен орган.
- (10) Когато дадена държава членка не създаде звено за трансгранична координация, тя следва да предостави на Комисията информация за съответния орган. Следва да е възможно да се осъществява връзка с този съответен орган и той да получава информация от всяко звено за трансгранична координация на съседна държава членка, което обработва трансгранично досие. Когато дадено звено за трансгранична координация на съседна държава членка, което обработва трансгранично досие, осъществи връзка със съответен орган или този орган получи информация от такова звено за трансгранична координация, това не следва да поражда задължение съгласно настоящия регламент за съответния орган да преодолее пречка от трансгранично естество. По-специално този орган не следва да е задължен да разглежда досието или да отговаря на инициатора.
- (11) За да се подпомогне създаването на звена за трансгранична координация, държавите членки могат да решават да разпределят средства от Европейския фонд за регионално развитие по програми по Interreg съгласно член 14, параграф 4, буква б) от Регламент (ЕС) 2021/1059 и средства от Европейския фонд за регионално развитие или Кохезионния фонд, според случая, по цел „Инвестиции за работни места и растеж“ съгласно член 3, параграф 4, буква в) от Регламент (ЕС) 2021/1058 на Европейския парламент и на Съвета⁽⁶⁾.
- (12) Прилагането на настоящия регламент не следва да засяга прилагането на националното право или международните споразумения между държавите членки, предвиждащи равностойни процедури.
- (13) Въпреки факта, че регионите по морските граници са различни по своето естество от регионите по сухопътните граници поради по-ограничените възможности за трансгранично взаимодействие, настоящият регламент следва да се прилага и за регионите по морските граници. Когато дадена държава членка има както сухопътни, така и морски граници с други държави членки и реши да създаде едно или повече звена за трансгранична координация, от тази държава членка не следва да се изисква да създаде звено за трансгранична координация за морска граница, която

⁽⁶⁾ Регламент (ЕС) 2021/1058 на Европейския парламент и на Съвета от 24 юни 2021 г. относно Европейския фонд за регионално развитие и относно Кохезионния фонд (ОВ L 231, 30.6.2021 г., стр. 60, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1058/oj>).

е обща с друга държава членка. От държавите членки, които имат само морски граници с други държави членки, не следва да се изисква да създадат звено за трансгранична координация, нито да предоставят на Комисията информация относно съответния орган или информация, изисквана съгласно приложението.

- (14) Въпреки че настоящият регламент не се прилага за пречки от трансгранично естество в гранични региони между държави членки и трети държави, следва да е възможно държавите членки да създадат еквивалентни процедурни рамки съгласно националното право за установяване и преодоляване на правни и административни пречки от трансгранично естество в сътрудничеството си с трети държави.
- (15) На равнището на Съюза съществуват няколко извънсъдебни инструменти за мониторинг и прилагане на правото на Съюза, включително по-специално инструментите, свързани с единния пазар, като например SOLVIT ⁽⁷⁾. Настоящият регламент не следва да засяга тези инструменти. Рамката, предвидена в настоящия регламент, следва да се прилага само за пречки от трансгранично естество, произтичащи от законови или административни разпоредби или практики, включително тези разпоредби или практики, с които правото на Съюза се прилага правилно, но по различен начин и при които може да се стигне до неумишлено възпрепятстване на планирането или изпълнението във връзка с трансгранични обществени услуги или инфраструктури. Случаите, свързани с потенциално нарушение на правото на Съюза от страна на публичен орган в държава членка, не следва да се разглеждат в рамката, предвидена в настоящия регламент. Настоящият регламент не засяга също така механизмите за координация, установени в областта на социалната сигурност или данъчното облагане.
- (16) С цел да се установят възможните пречки от трансгранично естество, попадащи в обхвата на настоящия регламент, е необходимо да се определят ситуацията, които се считат за трансгранични взаимодействия. Поради това настоящият регламент следва да се прилага за всяка инфраструктура за трансгранични дейности или за трансгранични обществени услуги. Инфраструктурата, необходима за трансгранични дейности, може да бъде засегната от пречки от трансгранично естество, като например различни технически стандарти за сградите или превозните средства, включително за свързано с тях оборудване. Трансграничните обществени услуги се предоставят в дългосрочен план и имат за цел генерирането на ползи за обществеността или за конкретна целева група в граничния регион, в който се предоставя услугата, като по този начин подобряват условията на живот и териториалното сближаване в тези региони.
- (17) Подаването на дадено трансгранично досие следва да се извършва от инициатор, структура, която може да бъде частна или публична. С цел да се улесни обработването на трансгранични досиета и да се създаде мрежа от национални органи, които могат да осъществяват връзка помежду си за прилагането на настоящия регламент, държавите членки следва да могат да създават едно или повече звена за трансгранична координация на национално или регионално равнище. На две или повече съседни държави членки следва също да е разрешено да създават съвместно звено за трансгранична координация, което е компетентно за един или повече трансгранични региони.
- (18) Държавите членки следва да имат възможност да създадат дадено звено за трансгранична координация като част от съществуващ орган, публичноправна организация или постоянна структура, независимо дали тези органи, организации или структури имат правосубектност, по-специално като им възлагат задачите на звено за трансгранична координация, или под формата на специален орган, публичноправна организации или постоянна структура. Такива органи, организации или структури биха могли например да бъдат комитети или комисии за трансгранично сътрудничество, създадени в рамките на двустранни договори за сътрудничество или приятелство; междуправителствени комисии за трансгранично сътрудничество или техните секретариати; съвети, секретариати или генерални секретариати, създадени в рамките на многонационални споразумения за сътрудничество; национални бюра за координация, национални центрове или звена за контакт, или подобни структури, създадени в рамките на други секторни европейски политики; както и програмни органи по Interreg и EITC.
- (19) С цел да се създаде рамка за обработване на трансгранични досиета, която е обща за всички звена за трансгранична координация, е необходимо да се определят задачите, които всяко звено за трансгранична координация следва да изпълнява. Звеното за трансгранична координация следва да действа като „единно звено за контакт“ за инициаторите и да бъде тяхното единствено звено за контакт. Държавите членки следва да гарантират, че данните за връзка на звената за трансгранична координация са налични, видими и достъпни за обществеността. За да се даде възможност за последващи действия във връзка с резултатите от трансграничните досиета и за да се повиши прозрачността при преодоляването на пречки от трансгранично естество, звената за трансгранична координация следва също така да отговарят за предоставянето на информация на Комисията. Освен това в настоящия регламент следва да се определят задължения по отношение на координацията, сътрудничеството и обмена на информация между различните звена за трансгранична координация в една държава членка и между звената за трансгранична координация на съседни държави членки.

(7) Препоръка на Комисията 2013/461/ЕС от 17 септември 2013 г. относно принципите, приложими за SOLVIT (ОВ L 249, 19.9.2013 г., стр. 10, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reco/2013/461/oj>).

- (20) Инициаторът следва да може да подаде трансгранично досие само ако пречката се отнася до граница, за която е създадено поне едно звено за трансгранична координация. Трансграничното досие следва да бъде подадено от инициатора само веднъж. Когато друг инициатор в друга държава членка също подаде трансгранично досие, свързано със същата пречка от трансгранично естество, звената за трансгранична координация на тези държави членки следва да осъществят връзка помежду си, за да се избегнат паралелни процедури по отношение на една и съща пречка от трансгранично естество.
- (21) Сложността на приложимото национално право би могла да затрудни установяването на конкретната разпоредба, която представлява пречка от трансгранично естество. Въз основа на опита с „b-solutions“ инициаторът следва поради това да опише единствено ситуацията и проблема, чието разрешаване е необходимо.
- (22) За да се създаде процедурна рамка, гарантираща правна сигурност за инициатора на трансгранично досие, звеното за трансгранична координация следва да оцени трансграничното досие и да отговори на инициатора в разумен срок, който по правило следва да бъде този, установен съгласно националното право. В настоящия регламент следва да се предвидят подходящи срокове за случаите, в които националното право не предвижда стандартен срок за отговор на равностойно искане. Тези срокове следва да започват да текат от датата на получаване на трансграничното досие или на преработеното трансгранично досие, включително в случаите, когато дадено досие е получено след прехвърляне от друго звено за трансгранична координация или друг компетентен орган.
- (23) При анализа на дадено трансгранично досие може да се заключи, че няма пречка от трансгранично естество. В такъв случай трансграничното досие следва да бъде затворено.
- (24) След като бъде потвърдено наличието на пречка от трансгранично естество, държавите членки следва да имат право на пречка за избор на подходящия инструмент за преодоляване на въпросната пречка в съответния трансграничен регион. За тази цел държавите членки следва да могат да се ползват от действащи международни споразумения или други процедури, съществуващи съгласно правото на съответната държава членка. Когато тази държава членка счита, че наличните инструменти не ѝ позволяват да преодолее пречката от трансгранично естество, тя следва да може да създаде *ad hoc* механизъм за тази цел. Създаването му следва да е възможно да се извърши от въпросната държава членка или, ако е необходимо и договорено, съвместно със съседната държава членка. Държавите членки следва да представят мотивите за предприетите стъпки за оценка и да посочват възможните варианти за правна защита, включително в случаите, когато стигнат до заключението, че предполагаемата пречка, установена в трансграничното досие, не попада в обхвата на настоящия регламент.
- (25) Освен това следва да е възможно звеното за трансгранична координация или компетентният орган да използва инструмента за трансгранично улесняване. Тъй като резултатът от процедурата може да е леко различен в зависимост от това дали евентуалната пречка от трансгранично естество има административен, или законов характер, тази разлика следва да бъде взета предвид в инструмента за трансгранично улесняване. Когато звеното за трансгранична координация или компетентният орган реши да преодолее установената пречка от трансгранично естество чрез прилагане на инструмента за трансгранично улесняване, може да се наложи координация със съседната държава членка. Когато съответната държава членка и съседната държава членка желаят да започнат необходимата законодателна процедура или да променят своите административни разпоредби или практики, тази координация може да бъде под формата на съвместен комитет, съставен от представители на компетентните органи и звената за трансгранична координация на съответните държави членки.
- (26) С цел да се осигури ефективна процедурна рамка за обработване на трансгранични досиета, в настоящия регламент следва да се определят основните процедурни стъпки, независимо дали пречката е от административен, или законов характер. Съществуването на различни правни системи в съседни държави членки може да доведе до ситуация, в която дадена пречка от трансгранично естество е квалифицирана като административна разпоредба или практика в една държава членка, а в друга — като законодателна разпоредба. Поради това всяка държава членка следва да избере да прилага приложимата процедура съгласно собствената си правна система. Съседните държави членки следва да координират съответните си процедури, доколкото е възможно. Когато по дадено досие бъде формулирана окончателна позиция, тази позиция следва да бъде съобщена на инициатора заедно с мотивите за нея.
- (27) Настоящият регламент не съдържа задължение за държавите членки да преодоляват пречки от трансгранично естество.
- (28) На Комисията следва да бъдат възложени задачи, свързани с мониторинга на прилагането на настоящия регламент на равнището на Съюза и с предоставянето на подкрепа на държавите членки, включително изграждането на капацитет. Комисията следва по-специално да подкрепя звената за трансгранична координация, като насърчава обмена на опит между тях. Следва да е възможно тази подкрепа да се състои и в инструменти, основани на техническа помощ, като например „b-solutions“.

- (29) За да се даде възможност за основано на факти създаване на политики, Комисията следва да направи преглед на прилагането на настоящия регламент и да представи доклад на Европейския парламент, Съвета, Комитета на регионите и Европейския икономически и социален комитет. С цел да се гарантира събирането на достатъчно доказателства относно прилагането на настоящия регламент и на инструмента за трансгранично улесняване, този доклад следва да бъде представен пет години след влизането в сила на настоящия регламент.
- (30) Настоящият регламент защита основните права, съблюдава принципите, признати в Хартата на основните права на Европейския съюз (наричана по-нататък „Хартата“) и не оказва отрицателно въздействие върху никое от тези основни права. Тъй като регламентът има за цел преодоляването на пречки от трансгранично естество, той може да насърчи правото на достъп до услуги от общ икономически интерес, предвидено в член 36 от Хартата, и свободата на стопанска инициатива, предвидена в член 16 от Хартата. Широкият спектър от такива услуги може също така да насърчи достъпа до здравеопазване, предвиден в член 35 от Хартата. В по-общ план, тъй като има голяма вероятност инструментът за трансгранично улесняване да се прилага за трансграничните обществени транспортни услуги, настоящият регламент може да окаже положително въздействие върху свободата на движение и пребиваване, предвидена в член 45 от Хартата.
- (31) Опитът показва, че държавите членки предприемат индивидуални, двустранни или дори многостранни инициативи за преодоляване на правните пречки от трансгранично естество. Тези инструменти обаче не съществуват във всички държави членки или за всички граници на дадена държава членка. Освен това, доколкото целите на настоящия регламент не могат да бъдат постигнати в достатъчна степен от държавите членки, а поради трансграничното естество на пречките, могат да бъдат по-добре постигнати на равнището на Съюза, Съюзът може да приеме мерки в съответствие с принципа на субсидиарност, уреден в член 5 от Договора за Европейския съюз.
- (32) В съответствие с принципа на пропорционалност, уреден в член 5 от Договора за Европейския съюз, настоящият регламент не надхвърля необходимото за постигането на тези цели. Всяка държава членка използва доброволно инструмента за трансгранично улесняване съгласно настоящия регламент. Всяка държава членка следва да вземе решение по отношение на конкретна граница с една или повече съседни държави членки за преодоляване на пречки от трансгранично естество чрез съществуващите инструменти, които е създала на национално равнище или с една или повече съседни държави членки. Следователно настоящият регламент не надхвърля необходимото за улесняване на сътрудничеството в трансграничните региони,

ПРИЕХА НАСТОЯЩИЯ РЕГЛАМЕНТ:

ГЛАВА I

ОБЩИ РАЗПОРЕДБИ

Член 1

Предмет

1. С настоящия регламент се създава рамка за улесняване на установяването и преодоляването на пречките от трансгранично естество, които възпрепятстват създаването и функционирането на инфраструктури, необходими за публични или частни трансгранични дейности, или на трансгранични обществени услуги, предоставяни в даден трансграничен регион и насърчаващи икономическото, социалното и териториалното сближаване в този трансграничен регион.
2. Рамката, посочена в параграф 1, предвижда възможността за започване на процедура по отношение на пречка от трансгранично естество в държава членка, която реши да създаде звено за трансгранична координация в съответствие с настоящия регламент.
3. С настоящия регламент се установяват също така правила за:
 - а) организацията и задачите на звената за трансгранична координация в държавите членки; и
 - б) координационните задачи на Комисията.

Член 2

Обхват

1. Настоящият регламент се прилага за пречки от трансгранично естество в регионите по сухопътните или морските граници на съседни държави членки.
2. Настоящият регламент не се прилага за пречки от трансгранично естество в граничните региони между държави членки и трети държави.
3. Настоящият регламент не засяга други правни актове на Съюза, по-специално тези, които уреждат извънсъдебното разрешаване на правни въпроси, произтичащи от пречки от трансгранично естество, и правилното тълкуване или прилагане на правото на Съюза.

Той не засяга и механизмите за координация, установени в областта на социалната сигурност или данъчното облагане.

4. Без да се засягат съответните области на компетентност на Съюза и неговите държави членки, държавите членки могат:
 - а) да предвиждат процедури съгласно националното право за преодоляване на пречки от трансгранично естество; и
 - б) да сключват нови международни споразумения и да изменят действащи споразумения, уреждащи такива процедури.

Държавите членки могат също така да създават *ad hoc* механизми.

Член 3

Определения

1. За целите на настоящия регламент се прилагат следните определения:
 - 1) „трансгранично взаимодействие“ означава:
 - а) всяка инфраструктура, необходима за публични или частни трансгранични дейности; или
 - б) създаването, функционирането или предоставянето на трансгранична обществена услуга в трансграничен регион;
 - 2) „пречка от трансгранично естество“ означава всяка законова или административна разпоредба в държава членка или всяка административна практика на публичен орган в държава членка, която може да има отрицателен ефект върху трансгранично взаимодействие, а вследствие от това и върху развитието на даден трансграничен регион, и която не представлява потенциално нарушение на правото на Съюза;
 - 3) „компетентен орган“ означава орган на национално, регионално или местно равнище, който има правомощието да приема правно обвързващи и подлежащи на изпълнение актове в държава членка, която създава едно или повече звена за трансгранична координация;
 - 4) „трансгранично досие“ означава документ, който е бил изготвен от един или повече инициатори и е бил подаден до звено за трансгранична координация;
 - 5) „трансгранична обществена услуга“ означава дейност, осъществявана в обществен интерес за предоставяне на услуга в гранични региони, разположени от различни страни на една или повече граници между съседни държави членки, за преодоляване на общи проблеми или за използване на потенциала за развитие на такива региони и насърчаваща икономическото, социалното и териториалното сближаване в рамките на съответния трансграничен регион;
 - 6) „инициатор“ означава всеки частен или публичен субект, участващ в предоставянето, експлоатацията, създаването или функционирането на трансгранична обществена услуга или инфраструктура в граничен регион, за който е създадено поне едно звено за трансгранична координация;
 - 7) „съответен орган“ означава всеки орган, публичноправна организация или постоянна структура в държава членка без звено за трансгранична координация, с който или която може да се свърже звено за трансгранична координация от съседна държава членка във връзка с определено трансгранично досие.

2. За целите на настоящия регламент позоваването на „компетентния орган“ също така обхваща ситуации, при които в рамките на една и съща държава членка има повече от един орган, който е компетентен или с който трябва да се направи консултация.

3. За целите на настоящия регламент терминът „пречка от трансгранично естество“ обхваща една или повече пречки от трансгранично естество, свързани с определено трансгранично досие.

ГЛАВА II

ЗВЕНА ЗА ТРАНСГРАНИЧНА КООРДИНАЦИЯ И СЪОТВЕТНИ ОРГАНИ

Член 4

Създаване на звена за трансгранична координация

1. Държавите членки могат да създадат едно или повече звена за трансгранична координация на национално или регионално равнище въз основа на своята институционална и правна рамка и в съответствие с параграфи 2 и 3.

Когато дадена държава членка реши да създаде едно или повече звена за трансгранична координация само за някои от своите гранични региони, от нея не се изисква да създаде звено за трансгранична координация за другите си гранични региони.

Когато дадена държава членка има както сухопътна, така и морска граница с друга държава членка и реши да създаде едно или повече звена за трансгранична координация, от тази държава членка не се изисква да създаде звено за трансгранична координация за всяка морска граница, която е обща с другата държава членка.

2. Две или повече съседни държави членки могат да решат да създадат съвместно звено за трансгранична координация, което е компетентно за един или повече от техните трансгранични региони.

3. Когато дадена държава членка реши да създаде едно или повече звена за трансгранична координация, всяко звено за трансгранична координация се създава под формата на:

- а) част от съществуващ орган, публичноправна организация или постоянна структура, включително чрез възлагане на този орган, тази публичноправна организация или тази постоянна структура на допълнителните задачи, присъщи на звеното за трансгранична координация;
- б) специален орган, публичноправна организация или постоянна структура.

4. Държавите членки гарантират, че в срок от два месеца от приемането на решение за създаване на звено за трансгранична координация неговите данни за връзка и информацията относно неговите задачи:

- а) се оповестяват на уебсайта на органа, публичноправната организация или постоянната структура, създаден(а) като звено за трансгранична координация, и на уебсайтовете на съответните програми по Interreg A, посочени в член 36, параграф 2 от Регламент (ЕС) 2021/1059; и
- б) едновременно с това се предават по електронен път на Комисията в съответствие с приложението към настоящия регламент.

Държавите членки гарантират актуализирането на тези данни за връзка и тази информация.

Държавите членки осигуряват видимостта и достъпността на звеното за трансгранична координация.

Член 5

Основни задачи на звената за трансгранична координация

1. Всяко звено за трансгранична координация осъществява връзка с инициатора съгласно членове 9 и 10 и, когато е приложимо, членове 11 и 12.

Звеното за трансгранична координация, до което инициаторът подава своето трансгранично досие, независимо дали звеното е национално, регионално, или съвместно, представлява единственото звено за контакт за инициатора по отношение на оценката на трансграничното досие съгласно глава III и, когато е приложимо, глава IV.

2. Държавите членки решават дали звената за трансгранична координация могат да действат по трансгранично досие от свое име, или те трябва да отговарят само за комуникацията с инициатора от името на компетентния орган в съответствие с параграф 1.

3. Държавите членки определят сами — в случая, посочен в член 4, параграф 1, или съвместно — в случая, посочен в член 4, параграф 2, разпределението на следните задачи и процедури, установени съгласно глави II и III и, когато е приложимо, глава IV, между звеното за трансгранична координация и компетентния орган:

- а) извършване на оценка на всички трансгранични досиета в съответствие с член 9;
- б) осигуряване на прозрачност и достъп до информацията, посочена в член 4, параграф 4 и в приложението;
- в) подготовка и прилагане на решения за преодоляване на пречки от трансгранично естество, засягащи тяхната територия, в съответствие с членове 9 и 10 и, когато е приложимо, членове 11 и 12;
- г) осъществяване на връзка със звеното или звената за трансгранична координация или, при липса на такова или такива, със съответния орган или съответните органи в съседната(ите) държава(и) членка(и) в съответствие с член 9, параграф 4;
- д) осъществяване на връзка с Комисията и подпомагането ѝ при изпълнението на координационните задачи, посочени в член 13, по-специално актуализирането на регистъра, посочен в член 13, параграф 1, буква а), чрез предоставяне най-малко веднъж годишно на информация за всяко обработено трансгранично досие в съответствие с приложението.

Член 6

Информация относно съответния орган

1. Когато дадена държава членка не е създала едно или повече звена за трансгранична координация, тя предоставя на Комисията информация относно съответния орган съгласно член 13, параграф 2 и приложението.
2. Параграф 1 от настоящия член се прилага само за онези държави членки, които имат региони по сухопътните граници, както са посочени в член 2, параграф 1.

ГЛАВА III

ТРАНСГРАНИЧНИ ДОСИЕТА

Член 7

Изготвяне и подаване на трансгранични досиета

1. Инициаторът изготвя трансгранично досие в съответствие с член 8.
2. Инициаторът подава трансграничното досие до звеното за трансгранична координация в една от държавите членки, на чиято територия се намира географската област, засегната от предполагаемата пречка от трансгранично естество.
3. Когато в две или повече съседни държави членки са подадени трансгранични досиета относно една и съща пречка от трансгранично естество, съответните звена за трансгранична координация осъществяват връзка помежду си, за да определят кое от тях ще обработи трансграничното досие. Другите звена за трансгранична координация съответно прехвърлят своите трансгранични досиета.

Член 8

Съдържание на трансграничните досиета

1. Трансграничното досие съдържа най-малко следните елементи:
 - а) описание на трансграничното взаимодействие и неговия контекст;
 - б) описание на проблема, дължащ се на пречка от трансгранично естество;
 - в) обосновка на необходимостта от преодоляване на пречката от трансгранично естество;
 - г) когато е налично, описание на отрицателното въздействие на пречката от трансгранично естество върху развитието на трансграничния регион;
 - д) съответната географска област;
 - е) когато е известна и приложима, очакваната необходима продължителност на прилагането на дерогация или изключение по отношение на пречката от трансгранично естество или на премахването на пречката;
 - ж) когато е известна, информация дали трансгранично досие, отнасящо се до същата предполагаема пречка от трансгранично естество, е било подадено до друго звено за трансгранична координация.
2. Инициаторът може също така да укаже пречката от трансгранично естество и ако е възможно, да предложи текста за дерогация или изключение по отношение на пречката от трансгранично естество или за преодоляване на тази пречка посредством *ad hoc* правно решение.
3. Географската област, посочена в параграф 1, буква д), се ограничава до минимума, необходим за преодоляване на пречката от трансгранично естество по ефективен начин.

Член 9

Стъпки за оценка

1. Звеното за трансгранична координация или компетентният орган прави оценка на всяко трансгранично досие, подадено съгласно членове 7 и 8, и установява пречката от трансгранично естество, ако такава съществува.
2. В срок от два месеца от датата на подаването на трансграничното досие звеното за трансгранична координация или компетентният орган може да поиска от инициатора да разясни трансграничното досие или да представи конкретна допълнителна информация.

Ако след стъпките за оценка, посочени в параграф 1 и в първата алинея от настоящия параграф на настоящия член, трансграничното досие не съдържа всички елементи, изисквани съгласно член 8, параграф 1, звеното за трансгранична координация или компетентният орган може да затвори досието, като изложи мотивите за това, а звеното за трансгранична координация информира съответно инициатора.

3. Когато след оценка на трансгранично досие звеното за трансгранична координация или компетентният орган стигне до заключението, че няма пречка от трансгранично естество, звеното за трансгранична координация или компетентният орган може да затвори досието, като посочи мотивите за това, а звеното за трансгранична координация информира съответно инициатора.
4. Когато след оценка на трансгранично досие звеното за трансгранична координация или компетентният орган стигне до заключението, че предполагаемата пречка от трансгранично естество попада в компетентността на друга държава членка, звеното или компетентният орган се свързва със звеното за трансгранична координация в тази друга държава членка или, при липса на такова, със съответния орган в тази държава членка.

Когато това звено за трансгранична координация или съответният орган се съгласи, звеното за трансгранична координация му предава цялата необходима информация и незабавно информира инициатора за това.

5. Когато след оценка на трансгранично досие звеното за трансгранична координация или компетентният орган стигне до заключението, че е налице пречка от трансгранично естество, звеното или компетентният орган може да се свърже със звеното за трансгранична координация, или, при липса на такова, със съответния орган на съседна държава членка или съседни държави членки.

6. Звеното за трансгранична координация или компетентният орган в държавата членка, засегната от пречката от трансгранично естество, може да действа по един от следните начини:

а) когато е възможно, се ползва от действащо международно споразумение, независимо дали то е двустранно, или многостранно, секторно или многосекторно, което предвижда механизъм за преодоляване на такива пречки от трансгранично естество между държавите членки, които са страни по такова споразумение;

б) когато е приложимо, се ползва от други процедури, съществуващи съгласно правото на засегнатата държава членка;

в) създава *ad hoc* механизми;

г) прилага инструмента за трансгранично улесняване, предвиден в глава IV, индивидуално или, ако е необходимо и договорено, съвместно със съседната държава членка;

д) избира да не преодолее пречката и затваря досието.

За целите на буква а) преодоляването на пречката от трансгранично естество, включително елементи като съответните участници и процедурата, която трябва да се следва, по-специално за осъществяване на връзка и сътрудничество със съседната държава членка, се урежда изключително от разпоредбите на това споразумение.

Член 10

Информация, която се предоставя на инициатора

1. Звеното за трансгранична координация информира писмено инициатора за стъпките за оценка, предприети в съответствие с член 9, в стандартния срок, предвиден в националното право за отговор на равностойно искане.

2. Когато националното право не предвижда такъв срок, се прилагат следните срокове:

а) три месеца от датата на получаване на трансграничното досие от звеното за трансгранична координация, що се отнася до стъпките за оценка, посочени в член 9, параграф 2, втора алинея;

б) шест месеца от датата на получаване на трансграничното досие от звеното за трансгранична координация, що се отнася до стъпките за оценка, посочени в член 9, параграфи 3, 4, 5 и 6.

3. В информацията, която се предоставя съгласно параграф 1, се посочват:

а) предприетите стъпки за оценка, тяхната обосновка и, когато са налични, направените заключения; и

б) средствата за правна защита, които са на разположение на инициатора съгласно националното право, срещу тези стъпки за оценка.

Правната защита се ограничава до проверка на спазването на процедурните права, посочени в настоящия регламент.

4. Срокът, посочен в параграф 1 от настоящия член, може да бъде удължен в съответствие с националните правила, приложими за подобни процедури. При липса на такива национални правила сроковете по параграф 2 от настоящия член могат да бъдат удължени с най-много три месеца, когато звено за трансгранична координация или компетентен орган стигне до заключението, че е необходимо повече време за правен анализ или за консултации в рамките на държавата членка, или за координация със съседната държава членка, съгласно член 9, параграф 1.

ГЛАВА IV

ИНСТРУМЕНТ ЗА ТРАНСГРАНИЧНО УЛЕСНЯВАНЕ

Член 11

Процедура

1. Ако звеното за трансгранична координация или компетентният орган реши да приложи инструмента за трансгранично улесняване, се прилага процедурата, предвидена в настоящия член.
2. Когато звеното за трансгранична координация или компетентният орган заключи, че е налице пречка от трансгранично естество, то/той информира инициатора за:
 - а) установената пречка от трансгранично естество;
 - б) следващите стъпки, независимо дали водят до преодоляване на пречката от трансгранично естество, или не, и ако е приложимо, за това коя от процедурите по параграфи 4 и 5 се прилага.
3. След оценката на трансграничното досие и установяването на пречката от трансгранично естество звеното за трансгранична координация споделя съответната информация относно пречката от трансгранично естество със звеното за трансгранична координация, а при липса на такова — със съответния орган, в съседната държава членка. Звената за трансгранична координация се стремят да избягват паралелни процедури, отнасящи се до една и съща пречка от трансгранично естество.
4. Когато пречката от трансгранично естество се изразява в административна разпоредба или практика и звеното за трансгранична координация или компетентният орган счита, че преодоляването на пречката не би изисквало изменение на законова разпоредба, звеното за трансгранична координация или компетентният орган се свързва с компетентния орган, отговарящ за административната разпоредба или практика, за да установи дали би било достатъчно да се измени тази административна разпоредба или практика, за да се преодолее пречката от трансгранично естество, и дали този орган би бил склонен да осъществи съответните промени.

Инициаторът се уведомява писмено в срок от осем месеца от датата на подаване на трансграничното досие съгласно член 7.

5. Когато пречката от трансгранично естество се изразява в законова разпоредба, звеното за трансгранична координация или компетентният орган се свързва с компетентния орган, отговарящ за законовата разпоредба, за да установи дали изменение, като например дерогация или изключение от приложимата законова разпоредба, би позволило преодоляването на пречката от трансгранично естество и дали компетентният орган би бил склонен да предприеме необходимите стъпки за започване на законодателна процедура за извършване на такова изменение в съответствие с институционалната и правната рамка на съответната държава членка.

Инициаторът се уведомява писмено в срок от осем месеца от датата на подаване на трансграничното досие съгласно член 7.

6. Когато трансгранични досиета, отнасящи се до една и съща пречка от трансгранично естество, са били подадени до звена за трансгранична координация в две или повече съседни държави членки, всяко от тези звена за трансгранична координация решава дали процедурата по параграф 4 или 5 се прилага в съответната държава членка и звената осъществяват връзка помежду си.
7. Когато звеното за трансгранична координация не е в състояние да отговори на инициатора в осеммесечния срок, определен в параграф 4, втора алинея или параграф 5, втора алинея, поради извършване на правен анализ, консултации в рамките на неговата държава членка, координация със съседната държава членка или когато компетентният или съответният орган на съседната държава членка изменя административна разпоредба или практика или започва законодателна процедура, инициаторът се уведомява писмено за причината за забавянето и времето за отговор.

Член 12

Окончателни стъпки

1. Звеното за трансгранична координация, въз основа на своята оценка, извършена съгласно член 9 и в съответствие с информацията, получена съгласно член 11, параграф 3, информира писмено инициатора за резултата от процедурата, а именно:

- а) резултата от всяка процедура, проведена съгласно член 11, параграф 4, включително, когато е приложимо, изменението на дадена административна разпоредба или практика;
- б) резултата от всяка процедура по член 11, параграф 5, включително, когато е приложимо, започването на законодателна процедура или изменението на законова разпоредба;
- в) това, че пречката от трансгранично естество няма да бъде преодоляна;
- г) мотивите за всяка позиция, приета съгласно букви а), б) или в);
- д) срока за правна защита съгласно националното право, ако има такъв.

За целите на буква д), при липса на такъв срок съгласно националното право, на инициатора се предоставят шест месеца, за да поиска правна защита.

Правната защита се ограничава до проверка на спазването на процедурните права съгласно настоящия регламент.

2. Когато звеното за трансгранична координация или компетентният орган реши да преодолее пречката от трансгранично естество чрез процедурата, предвидена в член 11, параграф 5, то/той:

- а) информира звеното за трансгранична координация на съседната държава членка;
- б) информира инициатора за най-важните стъпки относно изменението на законовата разпоредба, включително, когато е приложимо, относно започнатата законодателна процедура за изменение на законовата разпоредба с цел преодоляване на пречката от трансгранично естество или относно окончателното решение за приключване на процедурата.

Звеното за трансгранична координация също така информира инициатора, когато компетентният орган на съседната държава членка е започнал законодателна процедура за изменение на законова разпоредба.

3. Когато съответната държава членка и съседната държава членка стигнат до заключението, че всяка от тях желае да започне законодателна процедура за изменение на съответната си законова разпоредба, за изменение на съответната си административна разпоредба или за изменение на съответна си практика, те извършват това в тясно сътрудничество, съгласно своите съответни институционални и правна рамки. Тази координация може да обхване графика за процедурите и може да доведе до създаването на съвместен комитет с представители на компетентните органи и звената за трансгранична координация, когато е уместно.

ГЛАВА V

ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

Член 13

Координационни задачи на Комисията

1. Комисията изпълнява следните координационни задачи:

- а) създава и поддържа единен публичен регистър на Съюза за трансграничните досиета;
- б) осъществява връзка със звената за трансгранична координация;
- в) подпомага укрепването на институционалния капацитет в държавите членки, който е необходим за ефикасното прилагане на настоящия регламент;
- г) насърчава обмена на опит между държавите членки, и по-специално между звената за трансгранична координация;
- д) публикува и поддържа актуален списък на всички национални и регионални звена за трансгранична координация.

2. Държавите членки подпомагат Комисията при изпълнението на нейните координационни задачи, посочени в параграф 1, буква г) от настоящия член, в съответствие с член 5, параграф 3, буква д), или чрез ежегодно подаване на информация в съответствие с приложението.

Първа алинея от настоящия параграф се прилага само за държавите членки, които имат региони по сухопътните граници, както са посочени в член 2, параграф 1.

Член 14

Мониторинг и докладване

До 9 юни 2030 година Комисията прави преглед на прилагането на настоящия регламент и представя доклад на Европейския парламент, Съвета, Комитета на регионите и Европейския икономически и социален комитет.

Член 15

Влизане в сила

Настоящият регламент влиза в сила на двадесетия ден след публикуването му в *Официален вестник на Европейския съюз*.

Настоящият регламент е задължителен в своята цялост и се прилага пряко във всички държави членки.

Съставено в Страсбург на 7 май 2025 година.

За Европейския парламент

Председател

R. METSOLA

За Съвета

Председател

A. SZŁAPKA

ПРИЛОЖЕНИЕ

ЕЛЕКТРОНЕН ОБМЕН НА ДАННИ МЕЖДУ ДЪРЖАВИТЕ ЧЛЕНКИ И КОМИСИЯТА

Информацията, изисквана в настоящото приложение, трябва се предоставя на един от официалните езици на институциите на Съюза.

Раздел 1

Информация, предоставяна от държавите членки със звена за трансгранична координация

1. Списък на звената за трансгранична координация

Информацията, предоставяна от държавите членки за всяко звено за трансгранична координация в таблицата по-долу, се включва в списъка на звената за трансгранична координация, публикуван онлайн от Комисията.

Наименование на звеното за трансгранична координация	Код на звеното за трансгранична координация	Пощенски адрес	Уебадрес ⁽¹⁾	Телефонен номер	Географски обхват ⁽²⁾	Date of nomination/establishment	Правна препратка за определянето/създаването	Основни задачи ⁽³⁾

Основание: член 4, параграф 4 и член 13, параграф 1, буква д).

⁽¹⁾ Съгласно член 5, параграф 3, буква д).

⁽²⁾ Да се посочи в случай на съвместно звено за трансгранична координация, създадено съгласно член 4, параграф 2.

⁽³⁾ Съгласно член 5, параграфи 1 и 2.

2. Данни за връзка на звената за трансгранична координация

Информацията, предоставяна от държавите членки за всяко звено за трансгранична координация в таблицата по-долу, позволява на Комисията да изпълнява задачите си по координация, изграждане на капацитет и обмен на знания. Тази информация не се оповестява публично.

Лице за връзка	Длъжност	Имейл адрес	Телефонен номер

Основание: член 4, параграф 4.

3. Информация за единния публичния регистър на Съюза за трансграничните досиета

Информацията, предоставяна от звената за трансгранична координация или компетентните органи относно всяко трансгранично досие в таблицата по-долу, се включва в единния публичен регистър на Съюза за трансграничните досиета, публикуван онлайн от Комисията. Тази информация позволява на Комисията да изпълнява своите задачи по координация, изграждане на капацитет и обмен на знания.

Код на досието	
Заглавие на досието	[200] ⁽¹⁾
Дата на получаване от звеното за трансгранична координация	
Дати на съобщаване на Комисията	а) първо съобщение; б) допълнителни съобщения
Описание на пречката	[5 000]
Име на инициатора	
Географска област на пречката ⁽²⁾	
Състояние на досието	1 — Все още не е оценено; 2 — Очаква се допълнителна информация от инициатора ⁽³⁾ или досието е затворено поради липса на достатъчна информация от инициатора ⁽⁴⁾ ; 3 — Няма установена пречка или пречката е извън обхвата на настоящия регламент; 4 — Досието е затворено поради дублирането му с друго досие ⁽⁵⁾ ; 5 — Оценено; предстои да бъде взето решение за по-нататъшни действия; 6 — Досието е прехвърлено на друго звено за трансгранична координация или на съответен орган ⁽⁶⁾ ; 7 — Предстои задействане на процес за потенциално решение в рамките на инструмента за трансгранично улесняване; 8 — Предстои задействане на процес за потенциално решение в рамките на друг инструмент ⁽⁷⁾ ; 9 — Пречката е преодоляна (отчасти или напълно) ⁽⁸⁾ ; 10 — Решено е да не се преодолява пречката.
Последно изменение на досието на (дата)	
Описание на последващите действия	[5 000] ако е приложено
Правна препратка за приложеното решение ⁽⁹⁾	Ако е приложено
Уебстраница за досието	Ако е приложено

Код на досието	
Публикации по досието	Ако е приложимо

Основание: член 5, параграф 3, буква д) и член 13, параграф 1, буква а).

- (¹) Числата в квадратните скоби указват максималния брой знаци без интервали.
- (²) Кодове на териториалната(ите) единица(и) от ниво NUTS 3, засегната(и) от трансграничната пречка. Ако пречката засяга само част от една или повече териториални единици, кодовете за ниво NUTS 3 могат да бъдат заменени с LAU кодовете на тези части.
- (³) Съгласно член 9, параграф 2.
- (⁴) Съгласно член 9, параграф 2, втора алинея.
- (⁵) Ако е приложимо, посочете кода на досието, което остава отворено в случай на наличие на подобни досиета.
- (⁶) Ако е приложимо, посочете кода на досието, което остава отворено в случай на наличие на подобни досиета.
- (⁷) Ако е приложимо, посочете естеството на инструмента, предвиден или използван съгласно член 9, параграф 6, букви а), б) и в).
- (⁸) Ако е приложимо, посочете дали пречката е била преодоляна отчасти или напълно.
- (⁹) Ако е приложимо, препратката към правния или административния акт, с който е приложено (дори частично) решение.

4. Данни за връзка на инициаторите

Предоставянето от държавите членки на информацията за всяко трансгранично досие в таблицата по-долу не е задължително. То позволява на Комисията да изпълнява задачите си по изграждане на капацитет и обмен на знания. Тази информация се обработва само със свободно даденото и изрично разрешение на лицето и не се оповестява публично.

Лице за контакт на инициатора	Длъжност	Имейл адрес

Основание: член 5, параграф 3, буква д), и член 13, параграф 1, буква а).

Раздел 2

Информация, предоставяна от държавите членки без звена за трансгранична координация

1. Списък на съответните органи

Информацията, предоставяна от държавите членки за всеки съответен орган в таблицата по-долу, се включва в списъка на съответните органи, публикуван онлайн от Комисията.

Наименование на съответния орган	Пощенски адрес	Телефонен номер

Основание: член 6, параграф 1.

2. Информация от държавите членки без звено за трансгранична координация, подавана ежегодно до 31 декември

Обобщение на основните стъпки, предприети през изминалата година във връзка с информацията, получена от едно или повече звена за трансгранична координация относно установени пречки от трансгранично естество, включително посочване на всяко действие, предприето за преодоляването им, както и всяка друга релевантна информация.

[8 000] ⁽¹⁾

Основание: член 13, параграф 1, буква а).

(¹) Числата в квадратните скоби указват максималния брой знаци без интервали.
